

Samverkansprojektet Lärmodeller för kvalitetsregister i vårdens förbättringsarbete

Slutrapport

Sammanfattning

Samverkansprojektet Lärmodeller beviljades i juni 2012 medel av Beslutsgruppen för nationella kvalitetsregister (2MKR), för att under perioden juli 2012 till september 2013 bedriva 3-5 samverkansprojekt. Initiativtagare till projektet är Nationell plattform för förbättringskunskap, en nationell nätverksorganisation med viljeinriktningen att utveckla och tillämpa förbättringskunskap i hälso- och sjukvårdens verksamheter, samt i dess utbildningar. Målet med samverkansprojektet är att beskriva, testa och utveckla lärmodeller för tvärprofessionellt samarbete mellan utbildning, verksamhet och kvalitetsregister. Fokus är att stödja registrens användning i kliniskt förbättringsarbete och inom universitets- och högskoleutbildning, så att kvalitetsregister, dagens verksamheter och morgondagens medarbetare tillsammans kan bidra till ökat patientvärde. De övergripande målen konkretiserades i ansökan till delmål:

- Inventera aktuella goda exempel där data från nationella kvalitetsregister används som redskap för förbättringsarbete för studenter, på grund- och avancerad nivå, samt för personer i fort- och vidareutbildningar.
- Öka kunskap om, och användningen av, resultat från kvalitetsregister i grund- och vidareutbildning samt för personer i fort- och vidareutbildningar.
- Att studenter på olika nivåer och från olika discipliner, samt personer i fort- och vidareutbildning, ges möjlighet att tillämpa kunskaper om förbättringsarbete och kvalitetsregister i reella situationer i samarbete med företrädare för vård- och omsorg.
- Sprida lärmodeller och resultat från förbättringsarbeten i relation till de nationella kvalitetsregister som medverkat.
- Utveckla samarbetet mellan berörda organisationer inom projektet.

Projektåret har präglats av möten och samtal som förts kring projektets intentioner. Det har också funnit flera utmaningar i projektet då planering och genomförande är tidskrävande när flera ska agera tillsammans. Trots det har flera aktiviteter genomförts. Styrgruppen har spelat en viktig roll. Tillsammans med Bo Bergman (ordförande) har Margareta Albinsson, Johanna Dahlberg, Soffia Gjudbjornsdottir, Raymond Lenrick, Margit Håkansson, Stefan Lindgren, Kerstin Nilsson och Torie Palm Ernsäter träffats fyra gånger under året. Ett varmt tack riktas till de personer som medverkat i de olika delprojekten, till projektets styrgrupp och dess arbetsutskott samt till arbetsgruppen i Nationell plattform för förbättringskunskap.

Med följande slutrapport redovisas de aktiviteter som genomförts, samt hur de kopplar an till delmålen enligt plattformens ursprungliga ansökan. I praktiken har aktiviteterna koppling till flera mål, men för att ge en tydligare överblick, och för att undvika upprepningar, beskrivs aktiviteterna bara under ett delmål. För att skapa en översyn är aktiviteterna numrerade löpande i texten, samt sammanställda på följande sida.

Delmål enligt ansökan:	Aktivitet i slutrapporten:
Inventera aktuella goda exempel.	1. Idekatalog
Öka kunskap om, och användningen av i kvalitetsregister i utbildningar.	2. Masterskurs Hälsouniversitetet i Linköping 3. Kvalitetsregister på lärosäten - Kvalitetsportalen och data-set i Senior alert. 4. Webb-enkät kvalitetsregister i undervisning på lärosäten. 5. Publikation om kvalitetsregister 6. Lärandespåret på Nationella kvalitetsregisterkonferensen
Möjligheter att tillämpa kunskaper om förbättringsarbete och kvalitetsregister.	7. Inventera goda VFU-exempel via telefonkonferens 8. VFU-konferens i Skövde med påföljande webb-utbildning för lärare och handledare
Spridning/arenor och mötesplatser.	9. Föreläsningar och konferenser för verksamheter och lärosäten 10. Vetenskapliga konferenser 11. www.forbattringskunskap.se
Utveckla samarbetet mellan berörda organisationer inom projektet.	

En läromodell är ett antagande om hur lärande sker och organiseras på ett organisatoriskt plan. I detta fall hur data från kvalitetsregister kan utgöra en resurs i förbättringsarbete. Begreppet läromodell kan felaktigt uppfattas som att det finns en viss modell, eller en enskild lösning, vilket inte är fallet. Kvalitetsregistren är olika uppbyggda och förutsättningarna för lärande om kvalitetsregisterdata i förbättringsarbete är olika på lärosäten och i olika verksamheter. Det som är gemensamt är det engagemang som finns hos flera personer och som kan göra skillnad om de ges fler förutsättningar. Till förutsättningarna hör tillgång till data från kvalitetsregistren och förbättringskunskap. Nationella plattformens inställning är att det ofta är lokala och relevanta frågor som utgör drivkraft i förbättringsarbete och som därmed driver utvecklingen framåt. Nyttan med läromodeller kan därför vara att främja ett brett deltagande i de samtal som leder till att relevanta frågor formuleras.

Delmål Att inventera aktuella goda exempel

Basen för projektets aktiviteter och delprojekt är en inventering av goda exempel som gjordes hösten 2012. Inventeringen genomfördes som reflekterande samtal om erfarenheter och idéer kring förbättringskunskap, kvalitetsregister och samverkan inom området. Medverkade gjorde 50 personer från hälso- och sjukvårdsverksamheter, kvalitetsregister, registercentra och personal på lärosäten. Med inventeringen som underlag identifierades fyra angelägna utvecklingsområden. De fyra utvecklingsområdena är:

- Kvalitetsregisterkunskap på lärosäten
- Data från kvalitetsregister tillgängliga på lärosäten
- Integration av data från kvalitetsregister och förbättringskunskap under praktik och VFU
- Tillgänglig orienteringskunskap om kvalitetsregister

1. Idékatalog: Identifierade exempel samt idéer och förslag

Inventeringen har legat till grund för en idékatalog som biläggs slutrapporten (Bilaga 1). I den har intervjuvaren sorterats strukturerat. Samtliga kommentarer som handlar om goda existerande angreppssätt listas i en del, medan samtliga förslag på nya åtgärder listas i en andra del. Alla intervjuer skrevs ut och reviderades av respondenterna när inventeringen genomfördes. Naturligtvis kan förutsättningarna ha förändrats sedan intervjuerna genomfördes, men idékatalogen kan ändå fungera som idé- och inspirationskälla för de som verkar för att kvalitetsregister är en resurs i förbättringsarbetet. Samtliga exempel och idéer som framkom i inventeringen återfinns i Idékatalogen. Ett exempel är från Nationellt kvalitetsregister för Öron-, Näs- och Hals-sjukvård registren (ÖNH).

Gott exempel Nationellt kvalitetsregister för Öron-, Näs- och Hals-sjukvård:

ÖNH registren ser att det främsta målet med kvalitetsregister är att främja verksamhetsutveckling, och att det därför är avgörande att stötta ST-läkare. Registren vill inspirera ST-läkare att använda kvalitetsregister i sina mål 19 och mål 20 arbeten, t.ex. genom att instifta ett pris till ST-läkare som gör ett verksamhetsförbättringsarbete utifrån data i kvalitetsregistret. Ett annat sätt är att arrangera seminarium kring kvalitets och förbättringsarbete som riktar sig till studierektorer och handledare

Idékatalogen återfinns i bilaga 1. Den kommer också att publiceras på www.forbattningskunskap.se, så att den finns tillgänglig för alla intresserade.

Delmål Öka kunskap om, och användningen av i kvalitetsregister i utbildningar

Kvalitetsregister är numera etablerade inom hälso- och sjukvården i Sverige. Därför är det angeläget att kunskap om registren finns integrerad i professionernas utbildningar. Inventeringen visade på ett antal kunskapsgap, eller områden, där samband mellan olika kunskapsområden inte var tillräckligt tydliga. Det behöver förtydligas att:

- Kvalitetsregister är en resurs i förbättringsarbete
- Kvalitetsregister är en resurs i undervisning av tillämpad statistik
- Kvalitetsregister är ett sätt att generera ny kunskap
- Kvalitetsregister är en självklar del av hälso- och sjukvårdens verksamhet
- Kvalitetsregister är en del av verksamhetens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSF 2011:9, kap 3 § 1).

För att kunna integrera kvalitetsregister i undervisningen, och för att överbygga ovanstående gap, behöver lärare på lärosäten erbjudas kunskap om kvalitetsregister, men också ges tillgång till data från dem. Först när detta är på plats kan läromodeller som syftar till att integrera data från kvalitetsregister som en resurs i förbättringsarbete för studenter utvecklas.

Gott exempel Masterskurs Hälsouniversitetet i Linköping:

På Hälsouniversitetet finns en delkurs i ett integrerat mastersprogram där studenter enligt PBL-metodiken i små grupper själva utvecklar kunskaper om ett valt kvalitetsregister. Lärandemålet är att studenterna får en introduktion till nationella kvalitetsregister, samt att etiska aspekter på kvalitetsregister belyses. Vid slutseminariet presenterar studenterna enligt en särskild mall.

2. Masterskurs Hälsouniversitetet i Linköping

Delkursen i Mastersprogrammet är ett gott exempel att vidareutveckla och sprida. Samverkansprojektet har därför arrangerat möten med företrädare från några universitet och högskolor för att informera om upplägget i programmet och diskutera förutsättningarna att pröva, eller modifiera upplägget för den egna verksamheten. Samverkansprojektet medverkade också i delkursen med en längre föreläsning kring kvalitetsregister. För att också verka för en kunskapsspridning om kvalitetsregister till lärare var även ett antal lärare inbjudna till föreläsningen. Denna lärargrupp har i efterhand fått presentationsmaterialet för att kunna använda det i sin egen undervisning.

3. Kvalitetsregister på lärosäten - Kvalitetsportalen och data-set i Senior alert

Inventeringen visar att kvalitetsregister behöver förbättra sin tillgänglighet på lärosäten. Lärare efterfrågar också case att använda i undervisningen. Samverkansprojektet tog därför kontakt med företrädare för Kvalitetsportalen, som är en gemensam utdataportal för äldre-register inom ramen för den nationella satsningen *Bättre liv för sjuka äldre*. Kvalitetsportalen har ambitionen att oidentifierade data ska vara tillgängliga utan särskilda inloggningsuppgifter. Detta förbättrar tillgängligheten, men förutsätter att data presenteras på en hög aggregerad nivå så att inte individuppgifter framkommer. Samverkansprojektet har medverkat i referensgruppen till Kvalitetsportalen under året, och även arrangerat möten med en parallell referensgrupp. Den referensgruppen har värderat hur data från Kvalitetsportalen kan användas i pedagogiska syften på lärosäten. Avvägningen stod mellan värdet av att ha en öppen registerdatabas där studenterna själva kan plocka ut aggregerad och avkodad online-data och att ha registerdata med en sådan detaljeringsgrad att analyser av lokala förutsättningar och variationer kan göras. I denna avvägning valde referensgruppen studenters tillgång till detaljerade data som inte är aggregerade.

Senior alert är ett register med stor spridning och samverkansprojektet har tillsammans med kvalitetsregistret tagit fram ett data-set som kan användas i undervisning. Innan detta påbörjades fördes en dialog med SKL och Senior alert kring hur ett data-set kan se ut som *både* säkrar patienters integritet och som fungerar som ett lär-material för studenter. Ett data-set på ca 20 000 riskbedömningar har tagits fram och patientdata har inte röjts. Landstingets CPUB (Centrala Person Uppgifts Biträde) har även informerats.

Lärare på lärosäten prövar nu materialet för att se hur det kan användas. Information om data-setet kommer också tillgängliggöras genom att det läggs ut på webbsidan www.forbattningskunskap.se. Möjliga användningsområden för data-setet är:

- Undervisning av tillämpad statistik
- Undervisning kring hälso- och sjukvårdens förebyggande arbete
- Koppling till VFU-uppgifter kring kvalitetsregister
- Undervisning av förbättringsarbete

4. Webb-enkät Kvalitetsregister i undervisning på lärosäten

Samverkansprojektet har tillsammans med lärare på fyra lärosäten genomfört en webb-enkät som syftar till att synliggöra hur kvalitetsregister integreras i undervisningen. Enkäten är ställd till kursansvariga och drygt 50 personer har svarat (Bilaga 2). Respondenterna nämner 12 olika register som används/hanteras i undervisningen avseende läkarprogram, sjuksköterskeprogram, arbetsterapiprogram, sjukgymnastikprogram m.fl. Senior alert nämns av flest respondenter, men även Nationella Diabetesregistret och Svenska Palliativregistret nämns flera gånger. På frågan hur undervisningsmomentet går till visar respondenternas svar

att man använder sig av en kombination av olika undervisningsmoment, vanligast är föreläsningar.

Goda exempel på hur kvalitetsregister integreras i undervisningen på lärosäten:

Exempel på föreläsning:

- Visar Senior alert samt riskbedömningsinstrumenten i samband med föreläsning om sårvård.
- Tar upp kvalitetsregistret Senior alert och socialstyrelsens kvalitetsindikatorer i samband med att kvalitén i äldreomsorgen diskuteras.

Exempel på VFU:

- Ger studenterna till uppgift att undersöka hur kvalitetsarbete bedrivs på den enhet där de har sin placering, bl.a. genom att titta på användning av kvalitetsregister.
- Ger studenterna till studieuppgift att använda bedömningsinstrumenten MNA, modifierad Norton, ROAG samt DFRI.

Exempel studieuppgift:

- Ger studenterna studieuppgift om patientsäkerhet där vi knyter an till kvalitetsregister.

Exempel på seminarium:

- I kursens finns ett antal studieuppgifter under VFU där studenterna ska använda bedömningsinstrumenten MNA, modifierad Norton, ROAG samt DFRI. Studieuppgifterna följs upp i seminarieform då användandet av bedömningsinstrumenten diskuteras samt kopplingar till kvalitetsregistret Senior Alert görs.

De lärare som svarat på enkäten har flera förslag på hur undervisningen kring kvalitetsregister kan utvecklas. De föreslår att:

- Lärare och forskare får utbildning i hur kvalitetsregister är uppbyggda, hur de fungerar och vad det kan användas till.
- VFU används för att skapa lärande kring kvalitetsregister, bl.a. genom att studenterna får studieuppgifter kring detta.
- Studenter får uppgifter att lösa i samråd med sin handledare, så att de får möjlighet att reflektera över evidensbaserad praktik.
- Kvalitetsregistren används i samband med att man undervisar om förbättringsarbeten inom olika vårdområden.
- Lärare och studenter relaterar till kvalitetsregister i fler sammanhang, t.ex. när olika behandlings – eller utvärderingsmoment av åtgärder/behandlingar diskuteras.
- Studenterna använder registren som utgångspunkt när de väljer område för examensarbeten.
- Representanter från registren kommer och presenterar sina register.

De lärare som tagit fram och skickat enkäten analyserar nu sina egna resultat och lär av varandra. Eftersom enkäten i sig väcker en medvetenhet kring kvalitetsregister finns det intresse från gruppen att skicka ut enkäten till fler lärosäten. Förslagen ovan visar att det finns flera, ganska enkla åtgärder som lärosäten kan vidta för att börja integrera kvalitetsregister i undervisningen. Samtidigt visar svaren att det behövs mer kunskap.

5. Publikation om kvalitetsregister

Flera respondenter i inventeringen hänvisar till att man önskar en ”kurs i kvalitetsregister”. Vissa ansåg det borde vara kvalitetsregistrens uppgift, medan andra tyckte att det låg bortom kvalitetsregistrens förutsättningar att förmedla vad kvalitetsregister – *rent generellt* – är. Eftersom kvalitetsregister ser mycket olika ut, men ändå bygger på samma lagstiftning och grundantaganden finns det ett behov av att beskriva den *generiska kunskapen om kvalitetsregister som fenomen i dagens hälso- och sjukvård*. Det finns mycket information att tillgå, bl.a. på www.kvalitetsregister.se och i översynen av de nationella kvalitetsregistren (Guldgruvan i hälso- och sjukvården; Rosén, Sjöberg & Åström, 2010), men det som efterfrågas är en bredare beskrivning och djupare problematisering. Med en sådan kunskap ter det sig mer möjligt för lärosäten att förverkliga de förslag som de själva exemplifierar ovan. Samverkansprojektet kontaktade därför kansliet för nationella kvalitetsregister för att pålysa och diskutera behovet. Tillsammans formades ambitionen att ta fram en publikation (bok alternativt e-skrift) kring kvalitetsregister som fenomen i dagens hälso- och sjukvård. En interimistisk redaktörsgrupp med representanter från bl.a. kansliet för nationella kvalitetsregister, samverkansprojektet, ett landsting och ett registercentrum har träffats vid flera tillfällen för att arbeta fram struktur och innehåll. Syftet med publikationen är att skapa förutsättningar för läsaren att få ett aktivt, insiktsfullt och reflekterande förhållningssätt gentemot kvalitetsregister, så att läsaren, utifrån sin position, kan vara med och bidra till hälso- och sjukvårdens utveckling.

Läromålen för publikationen är att läsaren ska:

- Få kunskap om, och en aktiv hållning till, kvalitetsregister
- Kunna värdera kvalitetsregister; se möjlighet och utmaningar
- Kunna fundera över och pröva egna arbetssätt och förhållningssätt
- Bidra till förbättring och utveckling

Målgruppen för publikationen är:

- Studenter/lärare på lärosäten (alla professioner i hälso- och sjukvårdsområdet)
- Beslutsfattare/ledare
- Chefer som introducerar och leder medarbetare i arbete med kvalitetsregister
Styrgrupper/registerhållare
- Medarbetare ute i verksamheter
- Nya medarbetare/tjänstemän i övergripande administrativa befattningar

6. Lärandespår på nationella Kvalitetsregisterkonferensen

Nationella kvalitetsregisterkonferensen är ett väletablerat årligt forum där företrädare för kvalitetsregister, registercentra och verksamheter möts. År 2013 var första gången som ett särskilt lärandespår för studenter genomfördes. Det blev möjligt genom ett samarbete mellan Nationell plattform för förbättringskunskap, samverkansprojektet och Kvalitetsregisterkonferensen. Syftet med lärandespåret var att deltagande studenter skulle få djupare förståelse för kvalitetsregistrens roll i hälso- och sjukvården. Spåret var tvärprofessionellt och studenterna läser till läkare, sjuksköterskor, vårdadministratörer, sjukgymnaster, och arbetsterapeuter. Tanken är att studenterna redan under sin utbildningstid ska få upp ögonen för att förbättringsarbete är tvärprofessionellt och att de knyter kontakter över professionsgränserna. Flera av deltagarna i lärandespåret har nyckelroller i sina respektive studerandeförbund och programråd, vilket gör att det funnits naturliga kanaler för att förmedla tankar och intryck kring vilken roll kvalitetsregister bör ha i respektive utbildning och profession. Kontakterna har varit värdefulla för det fortsatta nätverksarbetet kring förbättringskunskapens roll. Lärandespåret har dokumenterats i en artikel (Bilaga 3).

Delmål Möjligheter att tillämpa kunskaper om förbättringsarbete och kvalitetsregister

Kvalitetsregister kan vara en resurs i fortbildning, och då studenter har verksamhetsförlagd utbildning. Några exempel från Idékatalogen är att:

- Kvalitetsregister har en gemensam webb-plats där de publicerar behov av olika kandidatarbeten och frågeställningar som ST-läkare kan utgå ifrån i sina vetenskapliga arbeten och förbättringsarbeten.
- ST-läkare, handledare och chefer analyserar relevanta kvalitetsregister för att få uppslag till både vetenskapliga arbeten och förbättringsarbeten.
- En gemensam webbplats för ST-läkare kan publicera sina vetenskapliga arbeten och förbättringsarbeten, och att de arbeten som har en förankring i ett kvalitetsregister finns under en gemensam rubrik.
- Chefer analyserar relevanta kvalitetsregister för att få uppslag till kandidatarbeten.

7. Inventera goda VFU-exempel via telefonkonferens

Samverkansprojektet har vid en telefonkonferens inventerat goda exempel på hur lärande om kvalitetsregister kan inkluderas i olika utbildningsprogram. Några exempel redovisas nedan.

Gott exempel Mittuniversitetet, sjuksköterskeprogrammet:

På Mittuniversitetet finns en 15 HP kurs på sjuksköterskeprogrammet som heter Äldres hälsa och ohälsa. Där ingår ett kursmoment som omfattar teori och praktik kring förebyggande arbete och användande av kvalitetsregister. Inledningsvis omfattar kursen teoretiska föreläsningar om förebyggande arbete, inklusive riskskattningsinstrument. Därefter gör studenterna en gruppuppgift om förebyggande insatser. Teoridelen avslutas med gruppredovisning. Under VFU:n intervjuar studenterna sin handledande sjuksköterska om sjuksköterskans omvårdnadsansvar, vad gäller trycksår, undernäring, fall och mun-ohälsa. Frågorna utgår från kvalitetsregistret Senior alert. Sedan genomför studenterna själva en riskbedömning, som de jämför med sin handledare. Slutligen skriver studenterna en rapport.

Gott exempel Hälsö högskolan i Jönköping, arbetsterapistprogrammet:

På Hälsö högskolan i Jönköping undervisas arbetsterapiststudenterna på termin fem i förbättringsarbete. Under VFU:n går de parvis ut för att jobba med ett förbättringsarbete i en arbetsterapeutisk verksamhet. De utgår då ifrån PDSA cykeln, men överlämnar ”D:et” (D som i do, eller *gör* på svenska) till verksamheten. Studenterna planerar för hur förbättringsarbetet kan följas upp, och i det sammanhanget tipsas de om att de kan använda kvalitetsregister. På termin 4 belyses kvalitetsregister också genom att en engagerad forskare beskriver hur register kan användas i forskning, och utvärdering av enskilda patienter.

Gott exempel Hälsouniversitetet i Linköping, sjuksköterskeprogrammet:

På Hälsouniversitetet i Linköping har sjuksköterskestudenter haft till uppgift att under studiebesök/placering i verksamhet efterfråga vilka kvalitetsregister som verksamheten arbetar med. Detta har lett till att frågan aktualiseras för verksamheten samtidigt som studenterna introduceras till området. Genom att detta åter-rapporteras till lärosätet får även lärare insyn i ”kvalitetsregisterläget” ute i verksamheterna.

Gott exempel Internationella handelshögskolan i Jönköping, vårdadministratörs-utbildning:

På Handelshögskolan i Jönköping arrangeras en yrkeshögskoleutbildning (YH) med inriktning mot vårdadministration. Inom kursen ekonomistyrning och organisation inkluderades både teoretiska och praktiska block om kvalitetsregister, för att exemplifiera att styrning av verksamheter inte bara sker med ekonomiska mått. Studenterna fick en teoretisk genomgång kring kvalitetsregistrens historia och roll idag, samt en föreläsning av en representant från ett kvalitetsregister. Vid ett kurstillfälle var datasal bokad och studenterna fick bekanta sig med ett kvalitetsregister. Under sin praktik hade de till uppgift att inventera vilka kvalitetsregister som används på kliniken, samt hur man arbetar med dem.

8. VFU-konferens i Skövde med påföljande webb-utbildning för lärare och handledare
Samverkansprojektet medverkade på den årliga VFU-konferens som arrangeras av Svensk Sjuksköterskeförening, detta år i samverkan med Högskolan i Skövde. Av redovisningen framgick bland annat den snabba framväxten av nya kvalitetsregister och den kraftiga ökningen av antalet användare. Både handledare i klinisk verksamhet och lärare på lärosäten behöver nya kunskaper för att kunna förbereda studenterna på ett arbetsliv som kommer att innehålla kvalitetsregister och förbättringsarbete. Som ett led i detta erbjöds samtliga deltagare på VFU-konferensen till en kostnadsfri webb-utbildning kring två kvalitetsregister som genomförs i samarbete med Svenska Palliativ registret och Senior alert. Webb-föreläsningarna genomförs vid flera tillfällen och ett femtiotal personer är anmälda.

Delmål Spridning/arenor och mötesplatser

9. Föreläsningar och konferenser för verksamheter, professioner och lärosäten
Samverkansprojektet har medverkat i flera seminarier, konferenser och möten under året. Sommardialogen är en sammankomst som årligen arrangeras av Nationell plattform för förbättringskunskap. Till Sommardialogerna bjuds ett begränsat antal företrädare in från olika verksamheter och lärosäten med syfte att föra en öppen och reflekterande dialog om förbättringskunskapen som sådan, samt vilka förutsättningar som krävs för att integrera den i flera sammanhang. Vid årets Sommardialog presenterades samverkansprojektet med delprojekt och styrgruppen för projektet fick möjlighet att delta.

Hälsouniversitetet i Linköping bjöd tillsammans med Östergötlands landsting in till en första Vinterdialog där både Nationell plattform och samverkansprojektet bidrog till programmet. En Vinterdialog kan ses som en lokal, alternativt regional, endagars Sommardialog.

Samverkansprojektet och dess frågeställningar presenterades och diskuterades på Svensk Förening för Medicinsk Undervisning (SFMU).

Nationell plattform och samverkansprojektet medverkade i början av året på den internationella konferensen Microsystemfestivalen i Jönköping.

Samverkansprojektet medverkade också i ett seminarium som Nationell plattform tagit initiativ till på den Medicinska Riksstämman. Vid det tillfället bjöds även de läkarstudenter som deltog i lärandespåret på Kvalitetsregisterkonferensen in.

Samverkansprojektet medverkade också tillsammans med Nationell plattform i Region Skånes Kvalitetsregisterkonferens.

10. Vetenskapliga konferenser

Projektet har presenterats vid två vetenskapliga konferenser; Helix Conference i Linköping och QMOD Conference (Conference on Quality & Service Sciences) i Slovenien. Som underlag för dessa presentationer har ett s.k. Conference paper tagits fram på engelska (Bilaga 5).

11. Webb-platsen www.forbattningskunskap.se

Webbplatsen www.forbattningskunskap.se är kanal för Nationell plattform för förbättringskunskap. På webbsidan beskrivs förbättringskunskapen som ämne och hur den inkluderas i olika utbildningar. Vidare återfinns dokumentation från Sommar- och Vinterdialogerna. Under projektåret har även samverkansprojektet använt webbplatsen, under en särskild rubrik. Samverkansprojektet har haft en informatör som har utvecklat webbplatsen, och gjort den mera tillgänglig vilket har resulterat i ökat antal besökare

Delmål Utveckla samarbetet mellan berörda organisationer inom Samverkansprojektet

Under året har samverkansprojektet genomfört flera aktiviteter i samverkan med Nationell plattform för förbättringskunskap, exempelvis lärandespår på Kvalitetsregisterkonferensen, inventeringen av goda VFU-exempel, föreläsning på Medicinska Riksstämman, seminarium vid Svensk Förening för Medicinsk Undervisning (SFMU) och region Skånes kvalitetsregisterkonferens.

Diskussion

Målet med samverkansprojektet har varit att beskriva, testa och utveckla läromodeller för tvärprofessionellt samarbete mellan utbildning, verksamhet och kvalitetsregister. Goda exempel och idéer har kartlagts, men det har också framkommit att vissa grundläggande pusselbitar saknas. Exempel på det är att lärosäten anger att de har begränsad tillgång till kvalitetsregisterdata. Det är en angelägen fråga då kvalitetsregister används i allt större utsträckning. En kalkyl visar t.ex. att personal i omsorg och hälso- och sjukvård kan gå in i upp till 70 000 gånger per månad för att registrera eller ta ut data, bara i ett kvalitetsregister! (Senior alert). De goda exempel och idéer som presenteras i slutrapporten och i Idékatalogen kan fungera som en inspirationskälla till hur studenter och medarbetare kan slussas in i denna nya verklighet. Lärandespåret på Kvalitetsregisterkonferensen visar också att det är värdefullt att bjuda in studenter och personal i fortbildning till verksamheternas konferenser. Detta aktualiserar frågan om det fler sådana arenor där medarbetare och studerande kan träffas: kan t.ex. studenter delta i olika referensgrupper?

Flera respondenter på lärosäten i inventeringen vill att företrädare för kvalitetsregister ska föreläsa i deras kurser, samtidigt som dessa företrädare kan ha svårt att representera något annat än sitt specifika kvalitetsregister. I det sammanhanget kan en beskrivning av den generiska kunskapen om kvalitetsregister i en publikation (aktivitet 5) spela en värdefull roll. En annan aspekt är hur de kvalitetsregister och registercentrum som aktivt stödjer lärosäten och studenter premieras; kan t.ex. samverkan med lärosäten vara en del av certifieringsnivåerna för kvalitetsregister?

I förbättringskunskapen betonas vikten av jämförelser, att mäta över tid och att verifiera att en förändring leder till förbättring. Kvalitetsregister är en källa där den typen av data finns, men det finns en tendens att fokus ligger på antingen kvalitetsregister eller förbättringsarbete. Spänningsfältet mellan de båda resurserna är en underutnyttjad resurs. Det som behövs är

kvalitetsregister *och* förbättringsarbete. Det data-set som tagits fram för att kunna användas i undervisning (aktivitet 3) testas nu på några lärosäten, och genom att informera om möjligheten på www.forbattringskunskap.se kan möjligheten spridas till flera.

Inventeringen gjordes hösten 2012. Då nämnde inte respondenterna registercentra i någon större uträkning. Detta kan ha varit ett uttryck för att dessa då var ett relativt nytt fenomen, och att svaren idag skulle se annorlunda ut. För vilken roll kan registercentrana ha gentemot lokala högskolor och universitet? Det är en fråga att resonera vidare kring.

Det ligger ingen större kraft i oreflekterad kunskap, utan det är nyfikna frågor som driver utvecklingen framåt. Nationell plattform för förbättringskunskap hoppas därför att samverkansprojektet med dess resultat och frågor kan bidra till en utveckling som går framåt och nyttiggör data från de olika kvalitetsregistren.

Annika Nordin, Jönköping januari 2014

Bilaga 1	Idékatalog
Bilaga 2	Sammanställning enkät om kvalitetsregister i undervisningen
Bilaga 3	Artikel om kvalitetsregisterkonferensen och lärandespåret
Bilaga 4	Artikel om Mitthögskolan
Bilaga 5	Conference paper QMOD
Bilaga 6	Ekonomisk sammanställning